

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiuniloru:	Correspondintiele sè se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.— cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ 1/2 anu . . . 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . 7 „ — „		
„ „ „ „ 1/2 „ . 3 „ 50 „		

Pentru ce bisericile nóstre sunt góle de crestini?

In vederea splendórei se a elegantie artistice, care decoréza in chipu marcantu cultulu bisericeii orientale, ne intrebámu, si nu fora cuventu, pentru ce bisericile nóstre sunt góle de crestini? Cui se atribuimu acésta stare de decadintia morala? Cultului séu la alti factori cu totul afora de cultu? Unu cultu, a carui putere vitala si inriurare binefacatore a probat'o lungimea timpului, noi nu ne-am incumetá se-lu calificamu de nepotrivitu pentru desvoltarea vietii nóstre bisericesci, din contra elu a fostu si va remané in bisericu unu factoru insemnatu intru a desteptá simtiemintele religioése in poporu si a-lu miscá spre totu ce este bunu, nobilu si frumosu.

Isvorulu reului, dupa noi, jace aiurea. Cercati-lu si-lu veti affá in familia, societate si la servitorii bisericeii!

O generatiune este buna, ori stricata, dupa cum directiunea, ce i s'a datu in familia a fostu buna séu rea. In familie se forméza generatiunea si numai in familie se póte regenerá!

„Inceputulu intieptiunei este fric'a lui Ddieu.“ Acésta aksioma santa nu se mai practica in familie cu veneratiunea si pietatea cuviintiósa. Parintii din timpurile mai dinainte, erau adevérati parinti si in cátu privesce educatiunea religioasa morala a copiiloru lor. Cas'a parintiésca se poté sotóti de a dóu'a bisericu pentru familia. Aici primiau copii o educatiunea religioasa, si deprindere continua in evlavi'a crestinesca, prin ce au sporitu si bunele moravuri in familie si societate. Insa, cu scapatarea religiositatii si a evlaviei disparu si moravurile cele bune, puterea atractiva si legatur'a spiritala, care unesce pe membri familiei, si-i conduce in regiunile unde tronéza marirea lui Ddieu si se vestesce cuventulu divin, incepe a slabí pana candu incéta cu totul. Loculu lor apoi lu-cuprindu poftele trupesci la cari omulu se face slavu de buna voia si le alimentéza totu mai multu.

Mamele, in locu se silésca a plantá simtiulu religiosu si moralu in copii lor de timpuriu, ele arangiéza pentru fetitiile lor conveniri si petreceri de jocu, de unde, jucáusii se intielege, cà nu potu lipsí. Astfeliu inveninéza mamele neganditore inim'a cea nevinovata a copiiloru lor, lasandu-ii se guste nainte de timpu placerile, ce sunt rezervate junimei adulte!. Pentru ce nu lasa mam'a pe copilu se remana copilu mai indelungatu timpu petrecendu si amusandu-se cu papusi'a si jocárilu inocente? De ce trebuintia este se acceleramu viet'i'a si placerile? Daca trebue se fimu cumpetati in ceva, negresitu cà celu mai strictu cumpetu avemu se-lu pazimu in placerile si bucuriile vietii. Càci deunde provine astadi, cà atátia tineri in putere, si-urescu viet'i'a inainte de timpu? De acolo cà ei au grabitu ca copii a golf totu paharulu bucuriei si a desfaterei! si candu ar trebui mai vertosu se guste din elu, ei nu mai posesedu nici simtiu nici interesare, nici voie si inclinare, nici capabilitate si putere, pentrucà aceste sunt tempite.

Ori ce cultura si educatiune stralucita se va impartesi copiiloru, ori ce mostenire pamentésca li se va dá lor, daca mostenirea cerésca, simtiulu religiosu-moralu va lipsí din inim'a lor, ei, pe langa tóta bogati'a si cultur'a lor vor remané cersitori, impinsi la cersitoria de insisi parintii. Insa ce folosescu conciliarile astadi? Cei mai multi parinti, le ieu in derisiune. A dedá pe copii se certeze biseric'a si la rugatiuni, dicu ei, nu convine cu spiritulu timpului, nu convine cu cultur'a moderna! O daca li-ar veni in minte cuvintele poetulu Ovidiu: „Pronaque dum spectent animalia cetera terram, os homini sublimededit, coelumque tueri!“ atunci negresitu ar recunósee de cea d'antaa prerogativa a lor, ca se póta avé pre Ddieu in inim'a lor si se-lu póta adorá!

Familiele constituescu societatea. Spiritulu ce animéza famili'a, acel'a va predominá si in societate!

Durere, in multe familie romane, mai vertosu la orasie, s'a infiltratu spiritulu din familiile straine, si acest'a cangrenéza societatea nostra totu mereu. Dis-

prețiuul ca tra celea sante si nepasarea de biserica a trasu dupa sine, ca consecintia naturala, disprețiuul si nepasarea pentru totu ce este romanescu. O stare de decadintia morala invederéza de aci. Asia e! bisericile sunt gole de crestini, si golulu acest'a se simte si in vietia nóstra nationala. Inteligentii dicu, ca au destula invetiatura, si nu sunt avisati a cercetá biserica; dela ei apoi invetia si poporul a fi cu neinteresare de biserica si de vietia sa crestina. „Pentru ce mergemu la biserica? Crestinii in totu loculu se potu rugá lui Ddieu.“ La aceste si alte obiectiuni de asemine, ce potu se provina numai din necunoscerea totala de institutiunea bisericeii, lasamu se respunda santulu Crisostomu cu elocintia sa divina: „Te insieli tu insusi pe tine o omule, se intielege, a se rugá se póte si acasa, in sa a se rugá ca in biserica, unde sunt o multime de parinti, unde intr'unu sufletu se inaltia cantare lui Ddieu, nu este cu putintia. Nu atáta vei fi tu ascultatu rugandu-te stapanulu acasa, cátu vei fi ascultatu rugandu-te impreuna cu fratii. Cáci aici este ceva mai multu, precum: unire, armonia, legatur'a dragostei si rugatiunile preotiloru. Pentru aceea si stau preotii inainte, ca rugatiunile poporulu, fiindu mai slabe, se le unésca cu a le loru, care sunt mai tari si se le inaltia la ceriu.“ (Omil. III contra Anom.)

Si acum se venimu la serviitorii bisericeii, cari dupa missiunea loru, sunt cei mai insemnati factori in vietia sociala crestina. Dela ei atárna multu ca bisericile se fie cercetate, séu, din contra, góle de crestini.

Cultulu bisericeii nóstre, ori cátu de sublimu este elu, nu inriuresce de locu asupra vietii religiose, daca servitorii bisericeii, nu i-vor dá importantia cuvenita, daca insisi nu vor cautá a-lu practicá in tóta maiestatea lui divina, pentrucá ori ce institutiune buna in mani nevrednice remane nefolositoare, asia si cultulu din biserica. Nu cultulu, ci cei chiamati, servitorii bisericeii sunt culpabili de indiferentismulu si nepasarea poporulu de biserica. Anarchia neregulei cu care s'au deprinsu si se deprindu cantaretii nostri a produsu degradarea musicei bisericesci. Astfelu, cantarile bisericesci, cari in originalitatea loru sunt mai dulci decâtu mierea si fagurulu, ele a pierdutu cu deseversire puterea care farmeca audiulu si captivéza inim'a.

Trecandu dela musica, in liturgi'a bisericeii ortodoxe si in genere in cultulu ei, se arata spiritulu celu mai profundu alu crestinismulu, totu ce vedemu in elu este unu semnu de cea ce este ne vediu, in elu se cuprinde intielesulu sublimu a unei taine. Si fora indoiala o séma de crestini mai pucinu s'ar instrainá de biserica sub felurite preteste de cultu bisericescu, daca preotii li-ar propune insemnatatea cea sublima o deosebiteloru acte de cultu. Lipsescu predicele liturgice prin care preotii se esplice poporulu ceremoniele santei liturgie, séu cultulu in genere, pentru a desteptá in poporu interesare viua si amórea pentru biserica si cultulu ei.

Dar pelanga acést'a, preotulu insusi cata se fie inspiratu de santiani'a actulu religiosu, ce-lu severiesce; elu se simtia sublimitatea positiunei sale in faci'a altariulu lui Cristosu, se scie ca nu elu, ci prin elu are se vorbéscá Ddieu! Nu din gura, séu din prefacere, ci in cunoscintia de lucru si din convictiune adevadata se-si plinésca elu detorintia sa pastoralá, si detorintia de administratoru alu taineloru! Unde se face numai lucru de claca, acolo, nemultumirile se ridica din tóte partile, si este duros a vedé pe preoti infruntati si chiar protestati pentru ne esactitatea loru in functiunile bisericesci si sacramentale. Poporulu nostru, lauda lui Ddieu, n'a pierdutu gustulu de art'a frumoasa, elu pretinde dela canteretii sei, ca se cante frumosu si cu armonia, dela preoti de esemenea; ba, avemu destule casuri, unde, preotii si invetiatorii, se posieda tóta sciintia filosofiei, daca nu sciú esecutá frumocele melodie a le cantariloru bisericesci, ei nu au nici unu pretiu inaintea poporulu!

De aici invederéza ca cantarile bisericesci esecutate cu art'a cuvenita, si esplicarea ceremonieloru liturgice, sunt singurele mediloce, care vor desteptá in poporu evlavi'a crestinesca si amorea pentru biserica! Aceste potu face ca bisericile nóstre se nu fie góle de crestini.

Cercetari canonice si nesce meditatiuni asupra cultulu nostru divinu.

Parintele episcopu diecesanu la serbatorile Rusaliloru continuá cercetarea canonica a credintiosiloru din protopopiatulu Vilagosiulu. Sambata dupa mediadi plecá din Aradu spre Siri'a, loculu celu de mare insemnatate in istoria patriei. La otaru fú bineventatu decatra Antistiele comunei politice si bisericesci, si intre urarile unei multimi de calareti ajunse in Siri'a la protopopulu Georgiu Vasilieviciu, carele lu primí inaintea curtii sale cu o vorbire binenimerita, démna de persón'a marelui óspe si naturale unui oratoru bunu si barbatu alu progresulu, a carui ospitalitate cu recunoscintia o amintescu toti aceia, carii candva au avutu ocaziune a se abate la casa DSale.

Dupa planulu cercetarii Utreni'a de Dumineca s'a decisu a se tiené in comun'a vecina Galsi'a. Aci inse caletori'a nu fú atátu de sgomotósa ca si intr'alte comunitati, póte din cauza ca aci se odichnesce preademnulu de eterna memoria Georgiu Popa, si antistia comunei politice cu notariu romanu gr. or. in frunte, n'a voitu a conturbá liniscea maretiei umbre, séu, dupa cum dicu gurele cele rele — a crediutu prin indiferentismu a-si castigá merite inaintea superioritatii politice. S'a insielatu inse amaru, cáci desi Dlu Episcopu diecesanu, avendu in vedere scopulu multu mai sublimu, in asta privintia nu are multe pretensiuni, totusi Dlu pretore L. Sanka cu resiedinti'a in Galsi'a, delocu ce a primitu scire despre sosirea parintelui Episcopu, a grabitu a-lu bineventá

si a-lu insoci diu'a intréga in biserici, in scóle si in tóte partile precum se cuvine unui omu cultu si capu alu cercului politicu. Onóre si respectu strai-nului, carele din consideratiunile culturai generali face mai multu de câtu romanulu ortodocsu din de-torintia sacra!

Sant'a liturgia s'a celebratu in Siri'a, pe langa unu coru de cantareti, carii in cele bisericesci riva-liséza cu corulu dela biseric'a catedrala, apoi si in cele nationale esecutate in quartetu la ocaziunea prandiului, inca dedúra semne de progresu, încátu ti-se parea cà canta a laturea cu densii, séu ii ins-pira umbr'a nemuritoriului cantaretiu Iova Crestiein, pe langa tóte cà acestu coru compusu din tiereni si condusu de invetiatoriulu I. Stefu, inca e fórte teneru. Servitiulu divinu a culminatu in frumós'a in-vetiatura, carea o primí poporulu dela parintele epis-copu la finea liturgiei. In adeveru lacremi de bucu-ria izvorescu din ochii omului adencu vedietoriu la invetiaturile cele poporale ale Preasantiei Sale ilus-trate cu digresiuni morale din viati'a poporului as-cultatoriu, si care bunulu nostru poporu le primesce ca pamentulu celu însetatu dupa plóa.

Simpla, dar' marétia este institutiunea Dum-neidieu-omului pe pamentu! durere inse cà esinti'a acestei institutiuni divine apare paralisata de prea multe formalitati, care nici nu mai corespundu timpului ina-intatu de astadi.*) Dupa pastoral'a arhieréesca dtto. Aradu 28. febr. 1872. Nr. 107. Pres. „Sunt comune bisericesci, in cari abia se mai póte observá vre-unu semnu al vietii crestinesci..... In dumineci si serba-tori cultulu dumnedieescu in multe locuri trece nu-mai de unu mecanismu din afara, fara de vre-o re-noire spirituala. — Invetiaturile edificátore pentru poporu lipsescu mai in totu loculu asia, încátu po-porulu nostru apare ca o multime de bolnavi fara medici; o multime de orfani fara parinti, caror'a nime nu li dà nutrimentulu sufletescu; apare ca unu pa-mentu necultivitu, care nu póte produce fruptele im-peratiei ceresci.

In astfelu de locuri nu e dar mirare: daca po-porulu nostru nu scie apretiuí drepturile cele frumó-se, ce i le dà statutulu organicu; nu conluera la con-solidarea nóstra bisericésca; nu se ingrigesce de crescerea generatiunei viitóre; ci din contra, traiesce in nepasare facia cu interesele sale, si de multe ori se dà a se folosi de instruminte órbe in man'a dus-maniloru.“

Simtiementulu adeveratu religiosu, ce e dreptu trebue sè se manifesteze prin lacremi si suspinuri; inse nu prin lacramile si suspinurile ce rugatiunea neintielésa si cantarea sfasiátore de urechi de demân-éti'a pana la mediadi le stórcce din ochii si inim'a Crestinului, ci care le stórcce artea cea incantátore si invetiatur'a cea luminátore. Aceste dóue mominte facu scar'a, pe carea omenimea se póte inaltia la cerú totu mai aprópe de Dumnedieu, carele este idealulu perfectiunei; ér' nu gonirea draciloru, blastamurile si

unele molitve cetite pe cont'a pretiosului timpu si a pacientiei crestinului obositu de lucrulu septemanei si care tocmai in asia reportu stau catra rugatiunile cantarile si invetiaturile in adeveru edificátore, cum stau unele amfibii in fantan'a cea cu apa buna, fara ca ele se corumpa ap'a, dar, de care beutoriulu, ori câtu se fia de insetatu, trebue sè se ferésca; care adausuri religióse ne au adusu acolo, încátu in multe locuri cei mai bigoti aparú de cei mai buni crestini; aceste adausuri sunt adi mai multu caus'a la indife-rentismulu inteligintiei nóstre facia de biserica, care indiferentismu a devenitu chiaru amenintiatoriu pentru biseric'a, carea Mantuitoriulu a lasat'o se fia focula-riulu luminei celei neinserate. Fara botezu nimenea nu póte fi crestinu, si Mantuitoriulu Christosu a pre-feritu invetiatura chiar botezului; de aci se vede, câtu este de mare insemnatare invetiaturi la servi-tiulu dumnedieescu. *)

Relativu la cantarea bisericésca, éta ce dice Melchisedecu, parintele episcopu alu Dunarei de diosu: „La o natiune cadiuta, impreuna cu tóte artele fru-móse cade si music'a religiósá, perde frumsetiele cul-turei si ale sciintiei, si ajunge la o stare bruta si diforma; ia o phisionomia lugubra, càci poporulu ce o canta traesce in nevoi si in dureri ca in propriulu seu elementu. Music'a religiósá lipsita de profetii cei inspirati, de solemnitati grandióse, primesce si ea tipulu doliului siu al decadintiei nationale. Din con-tra cand natiunea cresce materialminte si moralmente, eand ea are tare credintia si sperantia in viitoriulu seu providentiale, atunci simtiementulu religiosu ia o facia triumfatóre, manifestanduse in tóte ocaziunile prin solemnitati grandióse; serviciulu divinu capeta o forma splendida, se inaltia si se perfectionéza prin concursulu tuturoru frumóseloru arte; atunci si mu-sic'a religiósé progreséza si se desvólta alaturea cu celelalte arte frumóse si perfectiunea ei devine o necesitate a spiritului cultu, simtiulu religiosu o reclama ca pre unu nutrimentu vitale alu seu.“

Este adeveru, cà celu ce invatia pre altii, tre-bue si elu se invetie neincetatu prin cetire si scri-

*) Din respectulu ce avemu pentru persón'a prea onorabilului domnu corespondinte, am lasatu aci se urmeze tóte vederile Dsale. Dar cata se marturisimu cà nu le impartasimu, pentru cà suntemu bise-rica ortodocsa, unde molitva (rugatiunea) se privesce ca expresiunea credin-tiei religiöse. Cine crede se roga, si cine nu crede nu se roga! Cu câtu credinti'a este mai firma cu atâtu si rugatiunea este mai fierbinte. Daca celu ce se róga este bigotu, atunci care e crestinulu adeveratu? cela care nu se roga de feliu?

Da, este adeveratu cà predic'a la cultulu divinu este unu ele-mentu indispensabilu, in sa ce folosescce, daca oratorulu insusi nu va fi inspiratu de simtiulu adeveratei religiositati? Mare deosebire este intre predici si predici. Unele luera cu putere, misca si aprinde inimile, altele in sa desi lucrute cu multa eruditune si arta, remanu unu sunetu desiertu! Din celea a vorbitu ipocrisi'a, ér, din acestea inim'a, a vorbitu unu spiritulu animatu de religiositatea alimentata prin rugatiune. De asi vorbi in limbi omenesci si angeresci, éra amóre nu amu, facutu-m'am ca nisce arama sunátore si chimvalu resunatoriu, dice divinulu Pavelu.

In articolulu de mai susu, cetitoriulu póte affá desvoltate in-detaiu cauzele indiferentismului facia de biserica. Red.

*) Celoru buni tóte sunt bune!

ere, si la acést'a se recere timpu si lucru ostenitoriu, la noi inse adi cei mai multi preferescu rugatiunea prea multa si cantarea monotona, la care nu se recere pregatire ostenitoare si multa sciintia. Acést'a e mecanismulu accentuatu in pastoral'a arhieréseca, o placuta comoditate si caus'a reului ce prinde rede-cini din di in di mai mari. Noi avemu inse sinóde si congrese, care daca pana acuma in asta privintia n'au facutu nemic'a, dóra voru face ceva in viitoriu; cáci vindecarea acestui reu dupa mine este o necesitate mai urginta de cátu tóte altele.

Luni a celebratu parintele episcopu Utreńi'a in biseric'a din Musc'a, liturgi'a in Agrisiu, vecerńi'a in Ternov'a, de unde, dupa ce a cercetatu si comun'a Dudu spre nópte se rentóse la Madearatu in ospital'a casa a bravului notariu Philimonu. Marti, dupa ce a facutu Utreńi'a in Madearatu, pleca spre a celebrá liturgia la Pancot'a, unde fá óspele Dhai comerciante Pauloviciu, apoi cercetá Seleusiulu si Cherechiulu de unde demanétia s'a reintorse in pace la Aradu.

De mare insemnatate este pentru poporu cercetarea canonica a unui Archipastoriu, dar cu multe greutati incopiata, mai alesu intr'o diecesa vasta ca si a Aradului, cu credintiosi aprópe la 600,000. Apói si invetiatur'a audita dela Archipastoriu una data, numai asia va avé resultatu binefacetoriu pentru poporu, déca va fi semenata si cultivita si prin ceilalti pastori. „Cand buzele preotului voru pazi sciintia, si legea vor cercá din rostulu lui, cá angerulu Domnului atotutiitoriului este“ (Malach. II. 7.) „Atunci poporulu va fi ca si oile cele intiepte, care audu glasulu pastorului lor, cá acest'a oile sale le striga pe nume si le mana, si cand mana oile sale, merge inaintea lor, si oile mergu dupa densulu, cá sciu glasulu lui. Éra dupa celu strainu nu mergu, ci fugu dela densulu, cá nu cunoscú glasulu strainiloru.“ (Ioanu X. 35.) *

Originea si mentiunea campaneloru (clopoteloru) in bisericá.

Campanele n'au fostu cunoscute nici la crestinii antici, nici la pagani, nici la judei, ele sunt o inventiune mai noua. Intrebuintiarea lor mai tardiu in bisericá a fostu provocata de necesitatile cultulu crestinu. In cei trei secolu primari, crestinii n'au intrebuintiatu nici unu feliu de signale pentru coadunarea lor la servitiulu divin, si acést'a, pentrucá tienendu ei adunarele si servitiulu divin noptea si in locuri ascunse de frica persecutiuniloru, usioru ar fi trasu atentiunea paganiloru asupra lor. Ér in cea ce privé anuniarea despre inceputulu servitiului divin, Baroniu spune, cá au fostu anumite persóne, cari avisau pe membrii bisericei despre timpulu servitiului divin¹⁾ séu anuniarea se facea chiar in adunarea crestiniloru.²⁾

Dela secol. IV. incependu s'a introdusu obiceiulu a dá semnu pentru servitiulu divin cu tóca, care obicei si pana astadi se observa in biseric'a nostra in cele din urma trei dile ale septemanei patimeloru. Crestinii din Egiptu, dupa esemplulu judeiloru s'au folositu de trimbitia, obicei, care in Palestin'a s'a continuatu pana in secolulu 6. Cu trimbiti'a convocá Pahomiu la rugatiune pre monachii de sub conducerea sa.³⁾ Cine a inventatu clopotele si cine le-a introdusu in usu? nu se scie. Cea d'antaie mentionare despre ele se face in secolulu alu VII-le in biseric'a apuséna, si inca la istoriografulu Beda, care vorbindu de mortea calugaritiei Hilda, amintescú cum la acést'a ocaziune o calugaritia a auditu sunetu de clopotu: „notum campanae sonum, quo ad orationes excitari,⁴⁾ (a auditu sunetu de clopotu, prin care se facé convocarea la rugatiune.) In biseric'a orientala au remasu necunoscute pana la anul 865.

Atunci principele de Venetia, Ursus Patrisiacus a trimisu imperatului Michailu câteva clopote, pe care le-au asediatu in turnulu bisericei santei Sofie din Constantinople. Dar cine le-a introdusu in biseric'a apuséna, asemene nu se scie. Unii atribuescu inventiunea loru Papei Sabinianu, care a statu episcopu la Roma, pe la anul 604, altii o atribuescu santului Paulinu, episcopu de Nola, contimporanulu S. Ieronimu, care a vietuitu in secol. IV. Strabo Valfrid din secol. IX dice: Usum (signortum) primo apud italos affirmant inventum. Unde et a Campania, quae est Italiae provincia, eadem vasa majora quidem campanae dicuntur, minora vero, quae et a sono tintinabula vocantur, nolas appellant a Nola ejusdem civitate Campaniae ubi cadem vasa primo sunt comentata⁵⁾ (usulu semnaleloru antaia ora s'a facutu la italieni, si vasele mai mari, dela provinci'a Campani'a, se numescú campane (clopote) ér celea mai mici, dela sunetulu de clopotielu se numescú nole, dela orasiulu Nola in Campania, unde se amintescú mai antaiu.)

Cumca inventiunea clopoteloru s'a facutu de S. Paulinu si de aici s'ar fi luat numirea de „nola campana“ acést'a se privesce astadi numai ca o legenda. Cardinalulu Bona e de parerea cá intrebuintiarea clopoteloru s'a practicatu in biseric'a romana de locu ce imperatii romani, au trecut la cretinismu, fiindcá la pagani érá si mai nainte in usu tintinabululu séu clopotielulu. Unu feliu de tintinabule, scrie Pliniu, stateau atarnate pe mausoleulu lui Porsena, acaroru sunetu se audiá din departare⁶⁾ Despre intrebuintiarea clopotieloru se face mentiune si in cartile vechiulu Testamentu. Dupa legile lui Moise, partea din josu a vestminteloru Archiereului, avea atarnati impregiuru clopotiei de aur, acaroru sunetu serviá de semnu poporului, ca se scie candu intra archiereulu in altariu si candu ese. „Si se faci manti'a de sub efodu totu veneta..... lucrú tiesutu si pe marginea lui se faci mare granate in vénétu, purpuru, carmesinu-rosiu, pe marginea lui

¹⁾ Baronius an. 58. n. 102 ²⁾ Strabo C. 5. de. reb. eccl.

³⁾ Pachomius regulae suae c. 3. ⁴⁾ Beda. Hist. Lib. 4 ⁵⁾ Strabo rer. eccl. c. 5. ⁶⁾ Hist. Nat. L. 36.

giuru impregiuru, si printre acestea, clopotiei de auru giuru impregiuru. ¹⁾ La orientali inca erau cunoscuti clopotiei. Femeile arabe porta la pieptu si grumadiu clopotiei.

Cātu privesce menitiunea campaneloru in biserica ele suferu mai multe semnificari. Ataiu represinta latirea evangheliei, caci precum vocea campaneloru se respandesc in tóte indepartarile asia si cuventulu evangheliei prin rostulu apostoliloru s'a latitu pana la marginile lumii. Pe langa acést'a, clopotele au mai multe semnificatiuni spirituale, pe care unu invetiatiu celebru, Durant, le espune in urmatoarele, si anume: metalulu insémna inteliginti'a preotului, limb'a clopotului insemna limb'a preotului, urechia de care atarna limb'a clopotului insemna cã preotulu are se-si infraneze limb'a sa, coron'a clopotului insamna crucea lui Cristosu, partea clopotului legata de lemnu, predicerile profetiloru, ferulu care léga clopotulu de corona, preotulu cu crucea, funea in trei parti (cordi), sensulu istoricu, moralu si parabolicu alu santei scripturi. ²⁾

Santirea campaneloru, dupa Baronia, a luat inceputulu dela Papa Ioanu alu XIII, care in anulu 968 a santitu celu d'antaiu clopotu, ce l'a asediatu in biserica din Lateranu. Éra invetiatiu Bona si Menardu, probéza cã ritulu acést'a s'a practiecatu in Franca mai nainte si cu unu secolu. ³⁾

M.

Seraci'a inchipuita.

Este unu lucru cunoscutu, cã la ori ce ce intreprindere ai lipsa de curagiu. Cu cātu este apoi intreprinderea mai mare, cu atātu se recere apoi si curagiu mai multu si perseverantia mai insemnata. Privindu preste starea nóstra actuala, cu durere trebuie se marturisimu, cã in intreprinderile nóstre nu pré observi mare curagiu, ba de multe ori o sífela, o temere pré mare si fara basa in tóte, asia incātu de multe ori intrelasamu a intreprinde fapte, cari le amu poté duce in sfersitu, pentru cã nu ne lipsescu intru atāt'a medilócele, pe cātu ne lipsescce voi'a. Lips'a de curagiu, din carea se nasce indiferentismulu si apati'a sunt pentru noi nesce rele fórte insemnate. In ele pare cã s'ar manifestá o neincredere in noi, o necredintia in viitoriulu nostru. De aceea este de lipsa, pentru ca se ne potemu emancipá de sub influinti'a acestui reu ca atunci candu-i se aréta simp-tómele, se ne silimu a-lu delaturá mai nainte de ce s'ar aréta consecintiele lui faneste.

Acést'a suntem datorí a o face cu atātu mai multu, cu cātu noi ca crestini trebuie se aplicamu in tóte intreprinderile nóstre principiele: „bate si ti se va deschide,“ „cere, si ti se va dá.“

Caus'a reului din cestiune, ori cātu o vomu cautá, nu o vomu poté aflá airea, decātu in necunoscerca puteriloru nóstre, si in nestudiarea lor. Noue ne lipsescu fórte multe lucruri neaperatu de trebu-

intia; pentru desvoltarea nóstra. Dar daca ne vomu intrebá, cã pentru ce nu le facemu, vomu respunde cu totii, „nu le putemu, suntemu seraci.“ In acést'a nu esprimamu nici mai multu nici mai pucinu, decātu cã ne lipsescu medilócele, si lips'a de medilóce ne face, ca se avemu sífela si temere de a ne apucá de cutare séu cutare intreprindere neaperatu de trebuintia, ca si pana de tóte dilele. Ei bine! standu lucrulu astfeliu cestiunea merita se fie sulevata si apreciuata de toti, ca reulu se nu póta deveni pentru poporulu nostru cu timpulu o cangrena periculósa.

Nu vom disputá nici de cātu, ba din contra trebuie se constatámu, cã astadi suntem fórte seraci. Calamitátile naturali, si greutátile vietii sociali, in cari traimu au produsu la poporulu nostru mare seracia. Dar pre candu constatamu acést'a, nu trebuie se ne uitámu de o impregiurare, carea inca a contribuitu multu la seraci'a nóstra. Acést'a impregiurare este lips'a de seriositate, in carea am traitu, si in carea se pare, cã voimu a traí si mai departe, usiurimea, si nepesarea, ce o am aretatu de multe ori facia de cele mai vitali interese ale nóstre. Relele din urma sunt multu mai insemnate, decatu cele doue dantaiu pentru cã pre candu cele d'antaiu sunt trecetórie, pre a atunci cele din urma nu se trecu de sine, ci trebuie se le delaturámu noi insine. Credinti'a nóstra crestinéscã ne face se sperámu, cã provedinti'a divina si-va intorce mani'a de pre tíera si poporu, si Atotu puterniculu si-va aréta catra noi indurarea sa, si ne va tramete preste capetele nóstre dile mai bune si ani mai roditori. Trecutulu apoi ne demustra, cã preste poporulu nostru a venitu in decursulu timpului multi nori grei, dar „ap'a trece petrele remanu:“ asia si astadi referintile sociali se voru schimbá, si asia trebuie se sperámu sí din partea acést'a ameliorare.

Usiurimea si nepesarea nóstra inse nu se chimba de sine, ci trebuie se le schimbámu noi prin propri'a nóstra activitate si tienuta, pentru cã altfeliu ele voru remané si pre viitoriu o calamitate si rana mare in corpulu nostru, si nu ne voru lasá se scápámu nici in viitoriu de seraci'a si lipsele de astadi. Acést'a se nu ne para nici decātu lucru de gluma, pentrucã ele sunt produse in corpulu nostru cu intentiune de mana straina, de barbari'a din secli trecutii, de acele timpuri de trista memoria, in cari strainulu tienté a ne face necapaci de orice actiune cu scopu de a ne intrebuintiá de servitori. Cine nu scie, cã celu ce nu este síguru de ceea ce are, acel'a nici nu lucra, ca se-si cascige avere si se se asigureze, dar nici nu-si dá truda, ca se crutie si intrebuintieze aceea ce a cascigatu productivu, pentru cã traiesce totu „cu frie'a in senu,“ cã mane poimane vine cutare si i o iea, si asia totu numai are nici unu folosu. Poporulu nostru a fost in trecutu, cã marinariulu, carele nefiendu securu de viétia, ci totdeuna cu „capulu in mana,“ nu pré pune preciu mare pre ceea ce si-aduna. De aceste rele din trecutu, durere, poporulu nostru inca nu s'a emancipatu nici astadi. Barbari'a seculara a lasatu urme adenci in

¹⁾ Exod. 28. 31—35. ²⁾ Durant de ritibus ³⁾ Menard: not in sacr. Greg. Bonaz, rer. Lit.

internulu lui, asia încâtu in multe parti lu-poti vedé si astadi „traindu de pre o di pre alta“ si fara pré mare ingrigire de celu mai deaprope viitoriu.

Acésta este o stare fórte trista, dar cu multu mai tristu ar fi, daca amu lasá, ca ea se se sustiena si pre mai departe. Unui poporu nu i este iertatu nici odata a traí numai pentru momentu. Elu trebuie se-si atientésca privirea sa totdeuna spre viitoriu. Presintele trece cu iutiél'a aborului, viitoriulu remane in veci. Viitoriulu nostru dara trebuie se ne fie idei'a conducetória in tóte intreprinderile nóstre. Daca astadi suntem seraci, nu este urmare, cà vomu fi si mane. Bogati'a séu seraci'a unui individu, séu a unui poporu se mesura de regula dupa capitalele, de cari dispune. Capitalele unui individu si ale unui poporu apoi nu constau numai din bani, banii sunt numai medilocu de schimbu si comerciului, nici numai din mosía, ci capitalu este totu aceea ce produce. Noi nu avemu capitale insemnate de bani, nu avemu cine scie ce mosii intinse; dar un'a nu ni o póte disputá nimenea, suntem unu poporu numerosu, unu poporu plinu de viétia, dotatu cu totu feliulu de talente, unu poporu, ce dispune de bracie multe si vigoróse, ce potu lucrá si potu produce totu feliulu de avere.

Unu proverbu ne spune, cà „doue bracie capace de lucru sunt mai multu vrednice ca banii adunati gramada.“ Acum daca privimu preste acestu poporu si vedemu, câte capitale productive sunt depuse in aceste bracie, ne este noue posibilu a ne crede seraci, si a tiené, cà nu potemu scapá in celu mai scurtu timpu de miseri'a nóstra de astadi? Nici decâtu. Acel'a, care dispune de capitale si nu le ingrópa, ca talantii din evangelia, ci le intrebuintiéza productiv, acel'a nu este seracu.

Suntem in primavér'a vietii. Numai mai ieri alaltaieri ne a provocatu poetulu: „se ne desceptámu din somnulu celu de mórte.“ Braciele nóstre trebuie se desvólte in periód'a, in care traimu acum acea activitate, care o vedemu, cà se desvólta primavér'a in natura. Precum vedemu natur'a lucrandu primavér'a cu o iutiéla si vioitiune multu mai mare ca in celelalte anotimpuri: toema asia de mare se fie repediunea si perseveranti'a nóstra in lucru in acésta periód'a, candu suntem chiamati a provocá atentiunea lumii asuprane a ne eluptá prin munca stim'a, onórea si loculu, ce ne competu in concertulu póporeloru, collocuitórie, si a ne pune basa viitoriului nostru. La lucru dara cu micu cu mare, fiecare in cerculu seu de activitate, daca voimu se nu mai fimu seraci. Idei'a conducetória in viétia fiendu-ne apoi numai viitoriulu se ne deprindemu a sacrificá placerile de astadi pentru cele de maue, cele momentane pentru cele statornice, si astfeliu se ne invetiámu a crutiá si intrebuintiéza bine ceea ce ne castigámu cu multa truda, si atunci seraci'a nu va mai poté fi óspele nostru.

Balcanulu si Carpatulu.

Balcanulu si Carpatulu la Dunarea marétia,
Ca doi giganti naprasnici stau astadi facia 'n facia,
S'aprinși de doru de lupta, cu ochii se mesóra,
Cu glasulu s'amenintia, cu gandulu se dobóra,
Dicandu: „Nu potu se 'ncapa doi palosi intro teaca!
„E scrisu din noi doi unulu in pulbere se treaca!“

Balcanulu fanaticulu, muncitu de aspra ura,
Nu scie se 'ngradésca selbatic'a lui gura,
Si dice in trufie: „Carpatule vecine,
„De nu pleca-vei fruntea amar va fi de tine;
„Câci repedi-voiu grabnicu din plaiurile-mi nalte
„Torente 'necatore deprinse ca se salte
„Din maluri peste maluri, din munte peste munte,
„Se bata-a tale coaste, s'acopere a ta frunte,
„Se faca intr'o clipa, ca se dispari din lume
„Cu-a tale stanci si codri, cu-ai tei copii si nume!“

Carpatulu scóte-unu freametu teribilu de urgie
Miscandu coama-i de codri, ca leulu in manie,
Si 'n hohotu lungu raspunde: „Balcane-a ta trufie
„Arata cà tu astadi cadiutu esti in pruncie,
„Nevoe ai de-o cârge ruina-ti s'o supórte,
„Câci esti acum, sermane, ajunsu pe pragu de mórte.
„Ai fostu odiniora gigantu prin inaltime,
„Amaru prin fanatizmu-ti, puternicu prin crudime!
„Ai reversatu pe lume si groaza si rusine,
„Si te-ai scaldatu in sange pan' ce-ai datu pieptu cu mine.

„De-atunci au trecut secolu! . . . Plapand'a omenire
„S'a desceptatu, si numai tu stai in adormire
„Ademenitu de visuri nebune si trufasie
„Far' a petrunde norii care te tienu in fasie.
„Orbu uriesiu! cu câj'a, tu, genele-ti ridica
„Si vedi l'a tale poale câtu umbr'a-ti e de mica!
„Esti stersu din cartea lunei, tu, care din vechime
„Stai rediamatu, in somnu-ti de-o putreda marime;
„Si vrei se tii in lantiuri popórele crestine?
„Si vrei, Balcane gârbovu, eu se me 'nchinu la tine?
„Dar n'audi cum te ride si Dunarea si Marea?
„Devis'a-ti-e sclavi'a s'a mea . . . . . neatârnarea!“

Cum dicu, doi vulturi ageri, sburandu in virfu de munte,
Se 'naltia pana 'n ceriuri si scotu tîpete crunte.
E unulu din Balcanuri, si din Carpati e altulu,
Multu repede li-e sborulu, multu falnicu li-e asaltulu,
Câci se isbescu ca fulgeri la lupta-ucigatóre! . .
Intinsele loru aripi se batu lucindu la sóre
S'a loru cumplite ghiare si pliscuri otielite
Isi dau loviri de mórte si rani isi facu cumplite.

Deodata unulu cade ucisu pe-a nóstre lanuri. .
E vulturulu pradalnicu din tristele Balcanuri,
Si 'n patru parti a lunei sboru smulsele lui pene. . .
Si canta Libertatea pe maluri Dunarene!
Mircesci, 14 Maiu, 1877.

V. Alesandri.

Diverse.

* „Minte si Inima“ este titlulu unei foi noue ce apare in Aradu, organu alu reuniunei invetiatoriloru. Ese odata intr'o luna. Pretiulu de prenumeratiune: pe diumetate de anu 1 fl. pe unu anu intregu 2 fl. Corospundintiele a se adresá la redactiune: Aradu, strat'a Teleki Nr. 2.

(O voce amica. Diariulu italianu „Fanfulla,“ unulu din cele mai răspândite din Italia saluta în următoriu lădu nou'ă pozițiune a României: „Romani'a si-a proclamată independenți'a. Se te vedemu acumă onorabile Melegari: nu ti-a aparutu ôre nôpțea trecută în visu imperatulu Traianu, luandu-te sus, fôrte sus pre gloriôs'a spirala a columnei sale si aretendu-ti în fundulu orizontelului pe descendentii legionariloru sei, cari astêpta salutarea si îmbracisiera patriei mame? Dacă nu l'ai veditu, l'am veditu eu, pe bunulu Traianu, si fara a superă pe santulu Petru, care i-a luatulu loculu în verfulu columnei, ti-dicu: Trebuie se-lu asculti, căci istori'a are detoriile ei si sangele dreptatea lui.“

□ **Pecatele Romei.** Firulu electricu aduse în dilele trecute faimôs'a scire din Serajewo că Sultanulu din Vaticanu cu numele Piu IX porunca aspra a datu prin Bej-ulu seu Fra Martino: ca în tôte bisericile se se tienă rogatuni fierbinti pentru biruinti'a armelor turcesti asupra schismaticei Rusie. La atari abusuri mai că nu scie omulu ce se mai dica. Este o fapta constatata si se constatêza pre di ce merge că Rom'a papiloru s'a nutritu totu déuna din machinatiunile ei diavolesci si si-a lungitu viéti'a numai prin mortea natiunalitatiloru! Am respectu de Rom'a Cesariloru si sum mandru cându audu si cetescu despre ea, — mi-e rusine inse de Rom'a papiloru! Din acêsta Roma s'a predicatu si predica cuventulu: „că are misiunea de a luă sub pavaz'a ei tôte natiunalitatile, ale pazî intru întregitatea drepturiloru lor, unitatea credinței (?) si a le apară cu energie.“ Feresce dômne pre totu neamulu de unu asia protectoru!! Resultatele vadescu contrariulu. Ea, Rom'a evlaviosiloru Sultani cu resiedinti'a în Vaticanu ce e dreptu a folositu natiunalitatile dar' num ai ca se pôta luptă contra natiunalitatiloru, injugandule la cărulu de triumfu alu machinatiuniloru draconice! Adevêrulu acestei asertiuni se pôte ilustră cu exemple destulu de numerosê incependu din Itali'a, Spani'a, Franci'a, ba chiar si poporulu nostru romanescu are nefericirea de a servî de unu atare exemplu, caindu victima unei atari ocrotiri parintiesci. Ce lucru curiosu! Candu Rom'a Cesariloru a incetatu de a tramite vulturii ei ca se cuceriasca poporale, a inceputu Rom'a papiloru a tramite în lume dogme, canône si morala, cari au sapatu ruini la bazea existinței neamuriloru, de ora ce au fostu dusimane la ori ce desvoltare omenesca. D'ar si mai curiosu este candu vedemu că următorii prorocului din Mekka se bucura de ajutorulu în rogatiuni dela pretinsulu urmatoriu alui Christosu resp. Petru, în alu 7-lea anu alu infalibilitatii, la carea a rivnit cu multa sete. Pentru unu atare Petru numai este crucea semnulu biruintei imperatiloru ci Semilun'a, cu carea si-impodobesce pieptulu, bucuranduse si peregrinii ce alearga luandu binecuvantarile. E adevêratu că biserici'a lui Christosu se roga pentru tóta lumea, pentru cei necredintiosi, dar' mai intaiu si mai cu caldura pentru cei bine séu dreptcredintiosi. Apoi cătu de bine primite suntu rogatiunile pentru biruinti'a armelor turcesti, dovedescu fulgerile si trasnetele ce lovescu în bisericile credintiosiloru Papei togma candu se celebrêza cultulu ca d. e. în provinci'a Posen. Din acestea se pôte vedé că este mai dreptu a dice: „e mai bine asta-di a nu avé pre Rom'a mama ca se poti avé pre Ddiu de tata.“

⊗ **Omeni cu coda.** George Brown, presedintele misiuniloru metodistici de pre insulele sudice, prin October anulu trecut se rentorse din o caletoria missionaria la Sydney, care e o colonia pre tierrurele sud-ostice alu Australiei. Densulu petrecuse mai multu timpu pre insulele cele spre resaritu dela Guinea noua adeva pre Britani'a noua si pre Irland'a noua, ai căroru locuitori se fia nisce ômeni cam selbatici, dar cu tôte estea forte ospitali. În compani'a sa a fostu si naturalistulu Cockerell. Brown raporteza, că indigenii din Britani'a noua l'ar fi ascuratu cu tota pozitivitatea, că în centrulu insulei acestei'a, unde n'au strebatutu

inca nici unu albu, intrunu tienutu, ce se chiama kali ar esistă ômeni, care au codi adevêrate. Brown li-a reflectatu că acei'a nu voru fi omeni, ci nisce moime; la reflesiunea acêst'a indigenii se fia respunsu cam indignati, că moimele nu-si zidescu casse, nici nu se ocupa cu agricultur'a, ca omenii acei'a.

* **(Scolasticu.)** Ni se trimite spre publicare din comun'a Fenlacu urmatoriile: Diu'a de I Maiu, adeva armindenulu verde, ne adusa unu armindenu de inaintare în caus'a scolara. În acêsta di s'au facutu cei de antai pasi pentru infintiarea clasei a II-a elementara gr. or. romana în comun'a Fenlacu, fiindu numerulu prunciloru scolari preste 80. Comitêtu si poporu multu eră coadunatu în localulu scolei romane, unde parintele parochu Moise Babescu, printr'unu discursu binemeritu, accentuandu glori'a de odinora a stramosiloru romani, si decaderu loru urmata prin intrigele si sfasierile de partide, a animatu poporulu intru atâta, că desi mai nainte eră sfasiatu în partide, lapadandu spiritulu acêst'a, se unî în cugete si în simtiri, si astfelu în unanimitate facû dechiaratiune protocolara pentru infintiarea si deschiderea clasei a II. elementara. Multa interesare si devotamentu pentru inaintarea invetiamentulu a doveditu, precum la acêst'a asia si la tôte ocasiunile, parintele Moise Babescu, care dela venirea sa în comun'a nostra neincetatu si cu zelulu adevêratu pastoralu tinde a lumină si a inaltia poporulu în fapt'a si cu cuventulu, ceea ce din partea nôstra s'a luatulu cu recunoscintia si multiamita protocolara.“) Urmêza mai multe subscrieri.)

„ **Episcopulu Melchisedecu** adresă principelui Carolu cu ocasiunea aniversarei suirei [pre tronulu următoarele: „Sunt 11 ani de candu Mari'a Ta Te ai suitu pe tronulu Romaniei; ati concentratu în august'a Vôstra persona tôte sperantiile viitorulu Romaniei; aceste sperantie treptatu au devenitu fapte, si astadi Romani'a în fine vede realizata cea mai mare sperantia a sa, independenți'a care de secolu o perduse. Fie dar binecuventata acêsta di de 10 maiu, cari ne a datu unu domnitoriu întieptu si bravu, care s'a suitu pe tronulu, ca se incoroneze cu atâta strelucitu succesu tendinței si faptele eroice ale atâtoru gloriosii Domnitori, care au lucratu si luptatu pentru salvarea Romaniei. Romani'a ve va fi vecinicu recunoscetoria, si numele vostru va streluci cu aureol'a nemurirei în cartea sôrtei poporulu romanu. Se traiasca Maria Ta la multi si fericiti ani impreuna cu Maria Sa Dômni'a. Se traiasca Romani'a independenta si gloriôsă. Se traiasca guvernulu Mariei Tale si corpurile legiuitorie, cari cu atât'a demnitate si patriotismu au secundatu pe Maria Ta intru maretulu actu alu salvării si independenței patriei nôstre.

= **O voce straina.** Diariulu „Fremdenblatt“ se espriima astfelu în o scrisore a sa despre armat'a romana: „Diaristic'a straina s'a deprinsu a face totdeuna aprecieri defarorabile saldatiloru romani. Citescu necontentu descrieri despre lasitatea saldatiloru, citescu asemenea descrieri neesacte despre tiéra si ômenii ei, cu unu cuventu, diaristic'a stăruesce a batjocori „regatulu în spe“ impreuna cu tôte încordările lui. Dupa cum sciti, eu cunosc Romani'a înca din timpulu, candu eră o Moldova si o Valachia; cunosc Romani'a din timpulu resbelulu Crimeiei, candu intrasera intr'ensa armatele nôstre imperiale. Ce a fost inse odata, astadi nu mai este. Armat'a romana are acum conscintia de sine. Principele Carolu fiindu unu Hohenzollern, e unu soldatu din crescutu pana în talpi, si tóta atentiunea lui este atentia asupra armatei. Krupp l'a aprovisionatu c'unu materialu deosebitu de tunuri. Organizarea armatei s'a inceputu de mai multi ani cu multa bagare de séma; artileri'a este organizata dupa modelulu prusianu: soldatii, tunurile si caii de servitiu sunt escelinti. Armat'a întrêga, carea dupa pareerea mea, se urca la 80—100,000 are o singura dorintia: d'a se intelnî cătu mai curendu cu Turcii.“

"Tergulu Mosiloru in Bucuresci. In 12 a luniu Maiu a fostu terglu numitu Mosi in Bucuresci. Marele duce Nicolae, a venitu dela Ploiesci in adinsu pentru a vedé acésta serbatóre nationala poporala, si impreuna cu Altetiele Loru Domnulu si Dómn'a Romaniei au pornitu dela palatu, precedati de d. prefectu alu politiei, de maresialulu curtii, si urmati de domnele de onóre si de suit'a Altetiei sale imperiale in trasuri de a curtii. Cas'a militara, calare formá escort'a impregiurulu trasurei domnesci. Strabatendu multi-meá ce erá in terglu Mosiloru, Alteti'a Sa Imperiala si Mariele Loru, s'au indreptatu spre cortulu ce erá pregatitu si unde se aflau mai multe notabilitati si dómne, care ca Mari'a Sa Domn'a, purtau costumulu nationalu. Apoi s'a esecutatu inaintea Altetieloru Loru traditionalulu jocu alu calusiariloru, precum hore si alte dantiuri.

Concursu.

2—3

Pentru indeplinirea parohiei remase vacanta din Bucovetiu prin stremutarea preotului Iosifu Redneantiu la St. Andrasiu — indiestrata cu emolumentele: 30 jugere de pamentu in celu mai bunu locu din comuna, 32¹/₂ chible (meti) de grau, si stol'a indatinata dela 135 de case — prin acésta se escrie concursu pana in 19 iunie a. c. candu va fi si alegerea. Dela recurenti se recere, ca se fi absolvatu celu pucinu IV. clase gimnasiali, inse cei cu clase mai multe se voru preferi, si daca sunt degiá preoti se documenteze prin unu atestatu dela superioritatea loru, cá sunt evlaviosi, ér daca sunt numai clerici, cá au absolvatu teologi'a cu sporiu bunu, si au depusu esamenulu de calificatiune, si apoi se se presenteze in vre-o duminica séu serbatóre in biserica din Bucovetiu spre documentarea desteritatii loru in cantare si in cele rituali. Recursele adresande catra comitetulu parochialu se se substérna pana atunci protopresbiterulu tractualu Meletiu Dreghiciu,

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Meletiu Dreghiciu** prot. Timis.

3—3.

Pentru vacant'a parochia deodata si pentru statiunea invetiatorésca greco or. rom. la olalta inbinate din Comun'a Valea-mare poganiciu, cottulu Carasiului protopresbit. Jebeliului se escrie concursu cu terminu de 6 septamani dela 1-a publicare.

Emolumintele acestoru posturi inbinate se specifica in urmatorele:

Un'a sesiune parochiala de a III-a clasa, dela 100 de case birulu câte 10 oche de cucurudiu, si stol'a indatinata, 260 fl. salariulu invetiatorescu, 12 orgii de lemne, din care are a se incaldí si scol'a, dela Ilustritatea Sa D. Georgiu Ioanovicu proprietariu mare unu beneficiu anualu de 40 fl., si cortelu liberu in cas'a scolei cu gradina de legumi.

Recurentii si-voru tramite recoursele loru D. protopresbit. tractualu Alesandru Ioanovicu in Jebeliu.

Valea-mare poganiciu in 10 Maiu 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. tractualu.

1—3

Se publica concursu pentru deplinirea parohiei vacante din Araneagu; cu emolumentele: una sesiune pamentu, dela 124 case cate una mesura (31. litre) bucate parte gráu parte curudiu, biru; stolele usuate; fondu intravilanu, canepisce si 500 □ metri pamentu pentru via.

Recurentii potu fi toti aceia carii au absolvatu cleric'a si au testimoniu de calificare; — preferintia vor avé preuti santiti.

Pana la alegerea ce se va intemplá la 24. Iuniu a. c. st. v. recurentii au a se presentá in una din Dumineci séu serbatori la biserica de a-si aratá desteritatea in predica séu cantu.

Recursele se se tramita parentelui protopopu in Siria (Világos).

Araneagu ³/₁₅ Maiu 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Georgiu Vasilevicu** protopopu

1—3

Pentru indeplinirea statiunei invetiatoresci la scol'a a II-a gr. or. din Borosineu inspectorulu Ienopoliei (Borosineu) se escrie concursu cu terminulu de alegere pe 29 Iuniu a. c. st. v. pe langa urmatorulu salariu anualu: Bani gata 300 fl. v. a. 10 orgii de lemne din care este de a se incaldí si scol'a — 50 cr. dela mortu mare, — 20 cr. dela mortu micu, si quartiru liberu. Dela recurenti se cere: testimoniu despre absolvirea preparandiei confesionale gr. or. — de calificatiune, testimoniu despre absolvirea aloru 4 clase gimnasiale, séu trei reale si atestatu despre conduit'a loru de pona aci, — potu recurge si preparandi absoluti de si nu voru fi depusu esamenu de calificatiune, inse sub conditiunea; ca respectivulu la casu de ar fi alesu — se intielege cá in lips'a celorlu calificati — in restimpu de unu anu de dile dela intrarea sa in postu va depune essamenulu de calificatiune. Se cere mai departe, ca sub durata publicarei de concursu in vre-o duminica, ori serbatóre se se presinte la sant'a Biserica, ca se-si arete desteritatea in cantarile bisericesci. Recursele providute cu mai sus insiratele documente, adresendule comitetulu parochialu, respectivii recurenti le voru trimite — celu multu pona in presér'a dilei de alegere inspectorelui cercualu de scole Nicolau Beldea in Borosineu (Ienopolea) posta ultima Borosineu.

Borosineu 24 Maiu 1877.

Comitetulu parochialu gr. or.

In contielegere cu mine **Nicolau Beldea** m. p. inspectoru scolariu.

Nr. ad 451—1877.

1—3

Se scrie concursu pentru deplinirea parohiei vacante din Maderatu, cu care suntu inpreunate urmatórele emoluminte: una sesiune pamentu; dela 136. case cu pamentu câte una mesura bucate parte gráu parte cucurudiu, 28 ³/₄ cubule; dela 91. case dieleresci câte 50 cr. una holditia si fondu intravilanu.

Recurentii au a reproduce testimoniu de 8. clase gimnasiale si absolvirea clericiei; — preutii santiti in ante de asta cu mai multi ani potu recurge si cu 4. clase daca sunt bine meritati pe terenulu bisericescu séu scolasticu avendu, preotulu fiitoriu a fi totu deodata si invetiatoriu in scola a 2-a ce se va infintiá, pre langa o remuneratiune ce va aflá comuna cu cale a-i resolví.

Recurintii vor avea a se presentá in una de Dumineca séu serbatóre la biserica de a-si aratá desteritatea sa in predica séu cantu.

Diua alegeri va fi 19. Iuniu st. v. a. c.

Recursele adresate comitetulu se se tramita protopresbiterulu in Siri'a (Világos) cu 5 dile in ante de alegere.

Maderatu ¹⁴/₂₆. Maiu 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Georgiu Vasilevicu** protopopu.Redactorin respundietoriu: **Vincetiu Mangra**